

forelaa. Og da jeg nu for mit Bedkommende har fundet fuldkommen Ro i det Forslag, som er stillet af den høitærede Indenrigsminister under Nr. 9, og som senest er blevet saa haardt angrebet af det ærede 6te kongevalgte Medlem (Ussing), saa skal jeg tillade mig at yttre et Par Ord desangaaende.

Jeg skal dog først med Hensyn til det af den høitærede Minister under Nr. 10 stillede Forslag, der gaar ud paa, at paa de Ciere, som inden den 1ste Januar 1880 have godtgjort, at de have solgt $\frac{1}{2}$ af deres Fæstegods, skulle de øvrige Friste i Paragrafen ikke anvendes, rette en Yttring til den ærede Ordfører. Han udtalte, at dette Forslag var stridende mod Tanken i Loven af 19de Februar 1861. Jeg maa i Modstrid dermed for mit Bedkommende sige, at jeg finder, at det er i den skjønneste Samklang med den nævnte Lov. Jeg finder nemlig, at naar en Lov har tillagt de Godseiere, der vare villige til at sælge, en vis Præmie, og naar de saa have rettet dem derefter i et saadant Forhold, som det var krævet, saa er det ikke loyalt, naar man efter at de have vist denne deres Godvillighed, gaar hen til dem og siger: „Nu skulle I ikke mere kunne faae denne Præmie, hvis I ikke rette Eder efter at sælge i et ganske andet Forhold, som senere er blevet stillet op“. Naar Godseierne have vist Villighed til, hvad der forlangtes af dem, og naar de netop ere gaaede ind paa at sælge i Betragtning af den Præmie, som derfor var opstillet, saa finder jeg, at Lovgivningsmagten vel ikke er juridisk, men derimod nok moralsk uberettiget til at gjøre en Forandring i det Løfte, som den i sin Tid gav for det Tilfælde, at Bedkommende vare villige til at rette sig efter dette Løfte. Jeg finder derfor, naar jeg skal sige Noget om den ærede Ministers Forslag under Nr. 10, at det kun er en loyalt Dyplydelse af de Forpligtelser, som man paa- tog sig i 1861.

Jeg vender mig nu til Forslaget under Nr. 9, og jeg skal da ikke dølgje, at det unegtelig i høieste Grad undrede mig at høre det ærede 6te kongevalgte Medlem (Ussing) i meget stærke Udtryk at udtale sin Forbavelse over, at saadanne Spørgsmaal, som

de her foreliggende, skulde kunne bringes ind for Domstolene. Jeg gad dog virkelig vide, hvad der skulde kunne være til Hindre derfor. Sagen vil jo ganske simpelt stille sig saaledes, at, naar en Godseier ikke ser sig i Stand til at sælge den Procentandel, som man til en vis given Frist forlanger, at han skal have solgt for at bevare den heromhandlede Præmie, saa maa han, hvis ikke Følgen af ikke at have solgt skal indtræde, berede sig paa at kunne dokumentere for Indenrigsministeren, at han har udbudt en saa stor Del af sine Gaarde til Salg til den nærmere i Forslaget betegnede Pris. For at kunne berede sig herpaa er det nødvendigt, at han indhenter Dplysninger, men dette synes dog heller ikke at kunne være vanskeligt. Dht i en meget lang Periode vil Forholdet stille sig saaledes, at de Dplysninger, som han har Behov, kan han hente fra sit eget Gods. Han kan nemlig saaledes f. Ex. sige i 1880: „Af de 18 Procent, som jeg skulde have solgt, har jeg vel kun faaet solgt de 9 Procent, men jeg har tilbudt at sælge de 9 andre Procent, og med Hensyn til de Priser, som jeg har begjert for dem, kan jeg ved at sammenstille disse med Priserne for, hvad jeg virkelig har solgt, gjøre det begribeligt, at de ikke have været anderledes, end hvad Andre have kunnet købe til“. Sagen vil altsaa da stille sig ganske simpelt. Og, efter at den største Del af hans eget Fæstegods er solgt, og Muligheden af at søge Dplysningerne derfra, følgelig er udtømt, saa ville jo efter Forslaget under Nr. 9 Priserne i den omliggende Gyn — ligeartede Priser paa andre Steder — afgive en let Afgang til at dokumentere det Forlangte. Vi vide jo, at man i andre lignende Forhold kan skaffe sig Udskrifter af Panteprotokollen og af Skjønsforretninger osv., og jeg ser derfor ikke, hvorfor man ikke ogsaa her skulde kunne skaffe sig de Dplysninger, som der er Tale om. Og da det derhos, som det ærede 6te kongevalgte Medlem netop selv udtalte, maa erkendes, at en saadan Salgsnorm som den omhandlede dog ikke kan fastslaaes til noget absolut Matematisk, men for en stor Del maa bevæge sig paa Skjønnets Omraade, saa vil der jo saa meget mindre være nogenomhelst Vanskelighed